

Как бе направен този рейтинг?

Рейтинговата система на висшите училища (ВУ) в България е създадена, за да подпомага кандидат-студентите при избор на висше училище. Българските висши училища предлагат възможности за обучение в стотици различни специалности, разпределени в 52 професионални направления. В настоящата книжка, която се състои от два тома, ви представяме обобщените резултати и акценти от осмото издание на рейтинговата система, което се базира на

данни за представянето на българските висши училища през 2018 година. В двата тома на книжката ще намерите стандартизирани класации на висшите училища по всяко едно от съществуващите в страната 52 професионални направления. Електронната версия на рейтинговата система, достъпна на адрес: <http://rsvu.mon.bg>, предлага още по-голямо разнообразие от информация и позволява на всеки потребител да направи своя собствена класация, като включи избрани от него индикатори, съобразени с индивидуалните му интереси и предпочитания.

Богата информация

В тази книжка, както и на уебстраницата на рейтинговата система ще намерите много информация, която може да ви помогне да се ориентирате в разнообразието от възможности за обучение, което предлагат българските висши училища. Тук ще намерите информация за реализацията на завършили-

те различните професионални направления в различните висши училища, включително информация за средните доходи на завършилите и за безработицата сред тях. Ще намерите и данни за научната дейност, за социално-битовите условия, за престижа на отделните висши училища, за средния успех от диплома за средно образование на първокурсниците в различните направления, за броя на студентите и т.н. Ще намерите и списък на специалностите, по които различните висши училища предлагат обучение във всяко едно от съществуващите професионални направления.

Класации по професионални направления

В изданието за 2018 година ще намерите класации на висшите училища по всяко едно от съществуващите в българското висше образование 52 професионални направления. Класациите представляват стандартизирана комплексна оценка на висшите училища по съответното професионално направление на базата на избрани 44 индикатора. Тези индикатори са формирани в резултат на събрана богата статистическа информация.

Използваните в изданието индикатори са разделени в 6 групи според основните категории, по които се оценяват висшите училища. Тези групи са: Учебен процес; Научни изследвания; Учебна среда; Социално-битови и административни услуги; Престиж; Реализация на пазара на труда и регионална значимост.

Групи от индикатори

Тежестите на отделните групи от индикатори, както и на самите индикатори са определени, като е взето предвид мнението на различните потребители, броят и взаимовръзката между отделните индикатори, както и надеждността на използваната първична информация. Бяха взети предвид и коментарите, получени от представители на висшите училища и академичната общност след предходните издания на рейтинговата система. Основната логика при избора на тежести е, че важните индикатори, за които има надеждна информация, трябва да получат относително по-висока тежест. С намаляване на важността на индикатора и на надеждността на данните се намалява и тежестта.

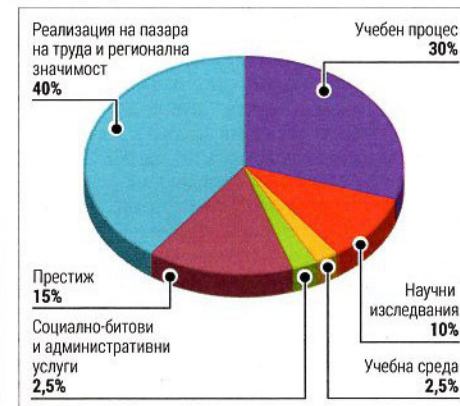
Разпределението на тежестите на отделните групи индикатори в използваните в настоящото издание стандартизирани класации е показано на следващата графика:

Стандартизирана класация „Комплексна оценка“

Една и съща система от тежести и индикатори, съдържащи се в стандартизираната класация „Комплексна оценка“, се използва за оценка на висшите училища във всички професионални направления с изключение на трите професионални направления, свързани с различните видове изкуства, а именно Изобразително изкуство, Музикално и танцово изкуство и Театрално и филмово изкуство. При оценката на висшите училища в тези направления в групата „Научни изследвания“ не са

включени индикаторите за измерване на научните публикации. Причината за това е, че в тези професионални направления научните публикации са много по-редки и се приема, че те нямат такова важно значение, каквото има художествено-творческата дейност, която е трудно да бъде измерена по надежден начин към момента. Това обстоятелство налага при тези три професионални направления да се използва модифициран вариант на класацията с използването на различна тежест на групите индикатори, както е показано на следващата графика:

Стандартизирана класация „Комплексна оценка изкуства“

Описание на отделните индикатори и информация за тежестта, с която участват при формирането на класациите, може да намерите на стр. 7.

Изчисляване на резултатите

При изготвянето на рейтинга са използвани индикатори в различни мерни единици (брой, оценка по скала, процент, лева и т.н.). Затова се налага стандартизиране на стойностите им по статистическа процедура, наречена z-точки, която ги привежда в един мащаб и едновременно с това запазва наредбата и пропорциите между тях. Стандартизирането се извършва по класически метод, който използва средна претеглена стойност и стандартно отклонение. В класацията крайната оценка за всяко висше училище е представена като резултат по скала от 0 до 100.